

SV lausuntopyyntö VaVa Syksy 2017

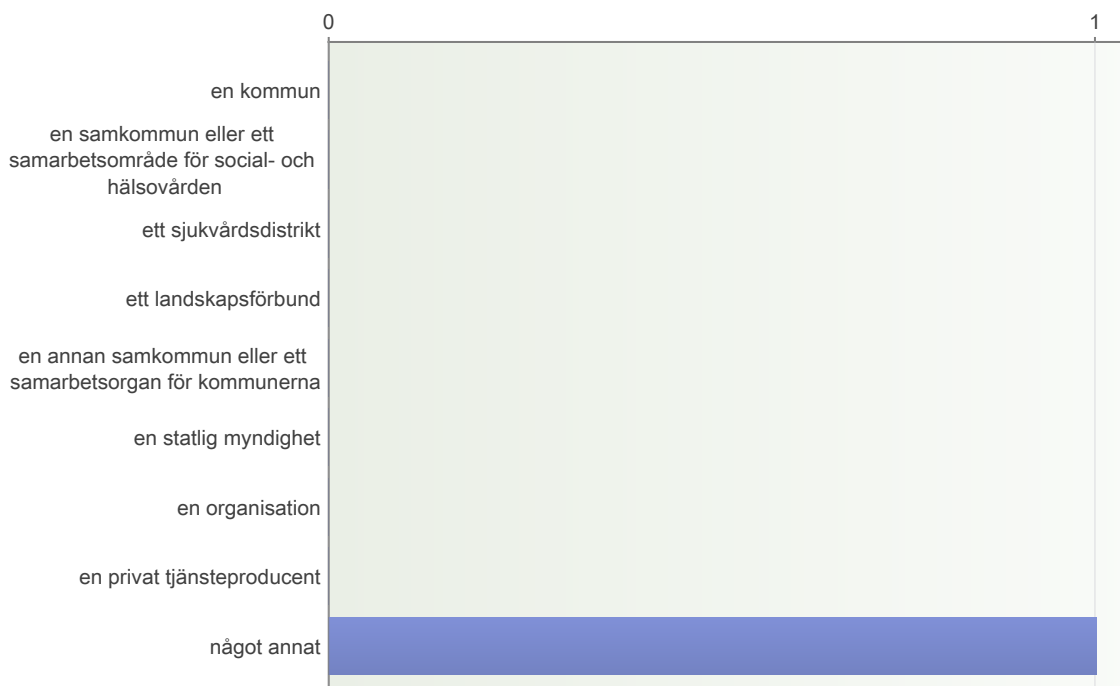
1. BAKGRUNDSUPPGIFTER

Vastaajien määrä: 1

Officiellt namn på den som svarar	Namn på den person som antecknat svaret	Kontaktuppgifter till den person som är ansvarig för svaret	Datum för när begäran om utlåtande behandlades i organet	Organets namn
Svenska Finlands folkting	Erik Munsterhjelm	markus.osterlund@folktin get.fi		

2. Är den svarande

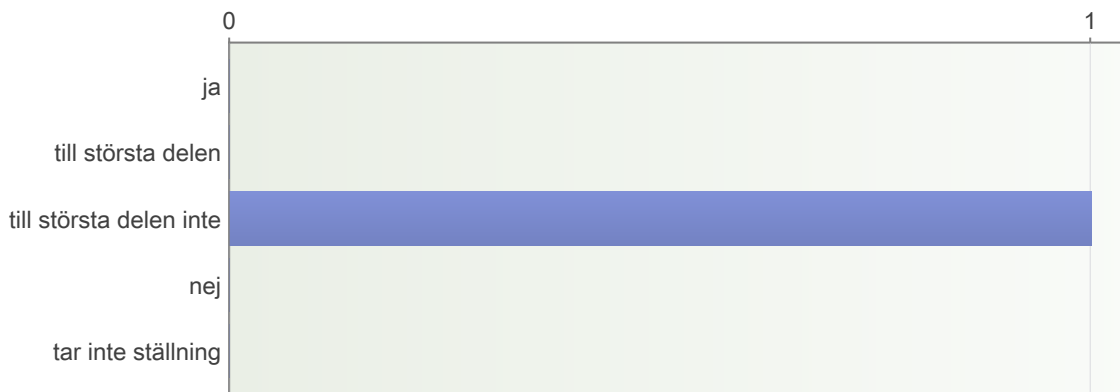
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: något annat

3. 1. Kan den föreslagna valfrihetslagen bidra till att minska hälso- och välfärdsskillnaderna bland befolkningen och göra tillgången till tjänster mer jämlik?

Vastaajien määrä: 1

4. Fritt formulerade kommentarer.

Vastaajien määrä: 1

- Valfriheten kan på sina håll, och speciellt i tätorter, förbättra tillgången till service och det gäller också tillgången till svenskspråkig service. Men i Finland är en betydande del av befolkningen bosatt på områden som inte är värst attraktiva för privata serviceproducenter. Det finns en betydande risk för att privata vårdproducenter primärt kommer att intressera sig för medelstora och större befolkningscentra och därmed är glesbygden och den språkliga minoriteten mindre intressant, vilket kan innebära att en betydande del av den svenskspråkiga befolkningen riskerar att inte omfattas av någon valfrihet. I större tätorter bor den svenskspråkiga befolkningen utspädd och också här kan därför den svenskspråkiga befolkningen anses bo i "glesbygd".

För den del av befolkningen som är bosatt på glesbygden och för vilka det inte finns intresserade serviceproducenter kan situationen bli problematisk. Eftersom landet är glest befolkat är det av största vikt att landskapet har en tydlig skyldighet att erbjuda social- och hälsovårdsservice för de delar av landskapen som inte är intressanta för privata serviceproducenter.

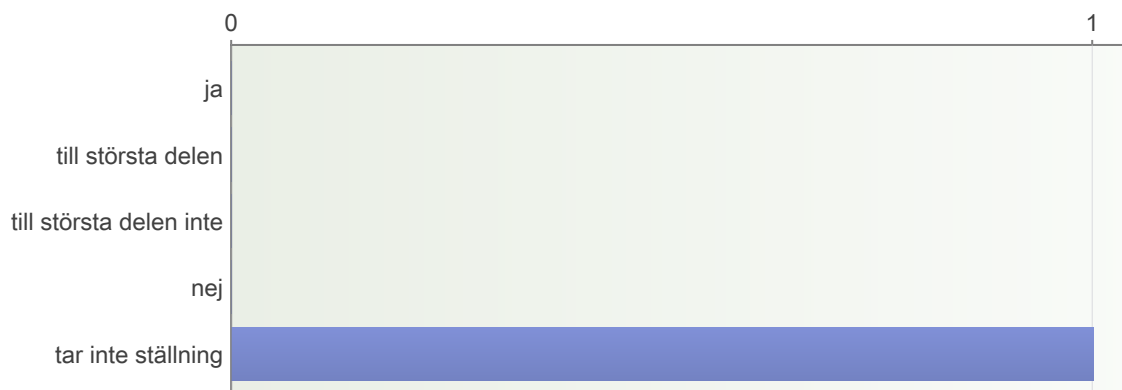
En av reformens grundläggande målsättningar, en jämlik tillgång till vård som inkluderar valfrihet, kommer knappast att uppnås för en betydande del av den svenskspråkiga befolkningen.

Tillgången till vårdpersonal med kunskaper i svenska är begränsad inom ett flertal yrkesgrupper vilket utgör ett problem redan idag. För att valfriheten så långt som möjligt ska förverkligas också på svenska förutsätts att det finns tillräckliga personalresurser inom serviceproduktionen både hos landskapets affärsverk. Det föreligger en risk att bristen på t.ex. svenskspråkig personal inom socialvården kan hämma serviceproduktionen på svenska då de kommunalt anställda socialarbetarna övergår till landskapets affärsverks tjänst och det inte finns tillgänglig personal för social- och hälsovårdsstationerna. Folktinget anser därför att frågan bör utvärderas också ur ett utbildningspolitiskt perspektiv så att tillgången till svenskspråkig vårdpersonal tryggas.

Landskapen ska aktivt involvera påverkansorganet för minoritetens språk i arbetet att ordna tjänster på svenska. Det är organets uppgift att verka för att den service som produceras på minoritetens språk håller jämförbar kvalitet med den service som produceras för den språkliga majoriteten och är tillgänglig för landskapets invånare. Organet bör ha verkliga förutsättningar att genomföra sitt uppdrag.

5. 2. Främjar utkastet till valfrihetslag på ett ändamålsenligt sätt kundens möjligheter att påverka de egna tjänsterna?

Vastaajien määrä: 1

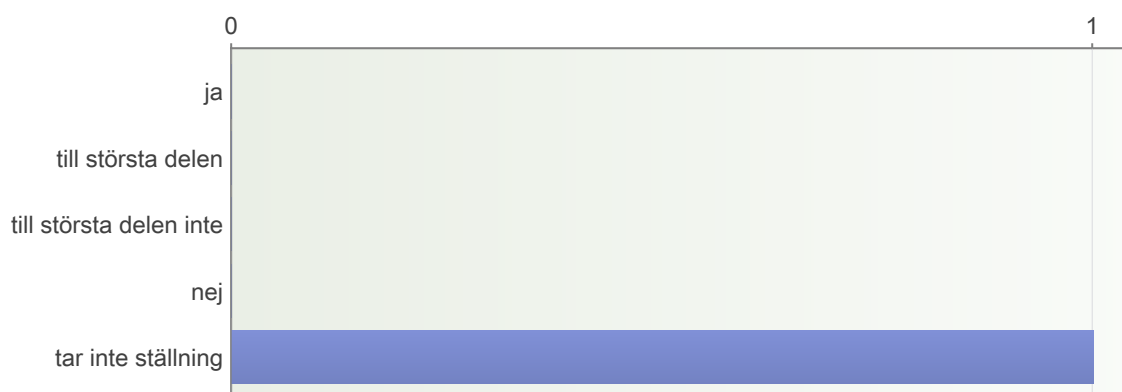
6. Fritt formulerade kommentarer.

Vastaajien määrä: 1

- Kundens möjligheter att påverka de egna tjänsterna är begränsade särskilt vad gäller service som ges enligt en personlig budget.

7. 3. Ger lagutkastet kunden tillräckliga möjligheter att anlita sådana tjänster som lämpar sig för kundens egen situation?

Vastaajien määrä: 1

8. Fritt formulerade kommentarer.

Vastaajien määrä: 1

- Kundens möjligheter att påverka de egna tjänsterna är begränsade särskilt vad gäller service som ges enligt en personlig budget.

9. 4. Om kunden har omfattande servicebehov, ger lagutkastet kunden möjlighet att få tjänster som är samordnade i enlighet med kundens behov?

Vastaajien määrä: 1

10. Fritt formulerade kommentarer.

Vastaajien määrä: 1

- Kundens möjligheter att påverka de egna tjänsterna är begränsade särskilt vad gäller service som ges enligt en personlig budget.

11. 5. Säkerställer lagutkastet en horisontell och vertikal integration av tjänsterna?

Vastaajien määrä: 1

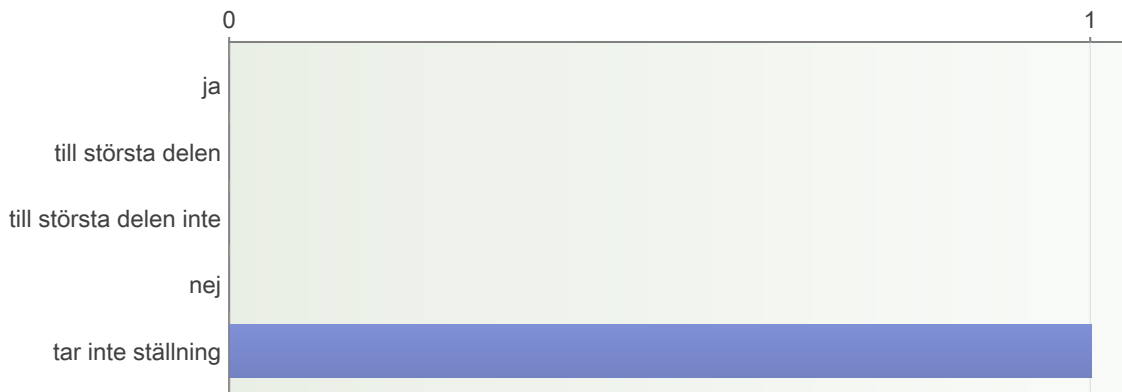

12. Fritt formulerade kommentarer.

Ei vastauksia.

13. 6. Ger förslaget landskapen tillräckliga förutsättningar att fullgöra organiseringsansvaret?

Vastaajien määrä: 1

14. Fritt formulerade kommentarer.

Ei vastauksia.

15. 7. Främjar lagutkastet en förändring av verksamhetssätten och ibrukttagande av nya serviceinnovationer?

Vastaajien määrä: 1

16. Fritt formulerade kommentarer.

Ei vastauksia.

17. 8. Ger utkastet till valfrihetslag tillsammans med de övriga delarna av landskaps- och social- och hälsovårdsreformen tillräckliga förutsättningar för att uppnå målet att bromsa upp kostnadsökningen med 3 miljarder euro?

Vastaajien määrä: 1

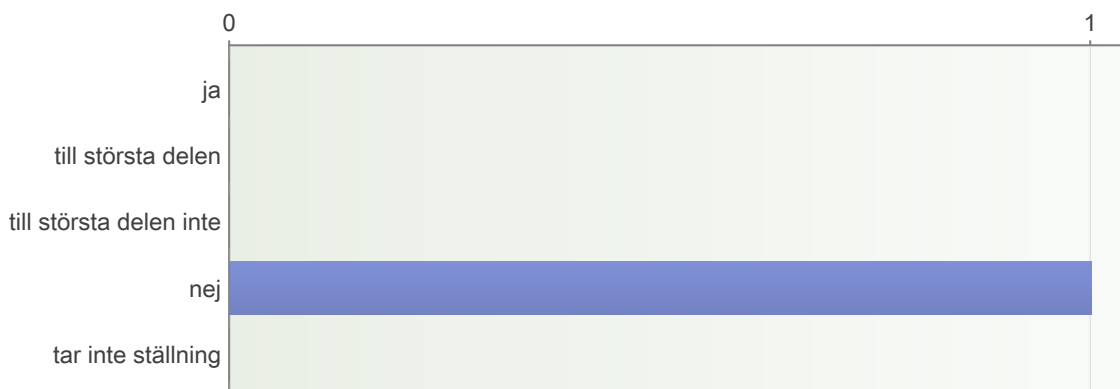

18. Fritt formulerade kommentarer.

Ei vastauksia.

19. 9. I 3 kap. i utkastet till valfrihetslag föreslås bestämmelser om direktvalstjänster, dvs. de social- och hälsovårdstjänster för vilka kunden direkt kan välja tjänsteproducent. 9a. Tryggar de bestämmelser som gäller landskapets affärsverks produktion av direktvalstjänster (bl.a. 16 §) en jämlik tillgång till tjänster under alla omständigheter?

Vastaajien määrä: 1

20. Fritt formulerade kommentarer.

Vastaajien määrä: 1

- Valfriheten kan på sina håll, och speciellt i tätorter, förbättra tillgången till service och det gäller också tillgången till svenskspråkig service. Men i Finland är en betydande del av befolkningen bosatt på områden som inte är värst attraktiva för privata serviceproducenter. Det finns en betydande risk för att privata vårdproducenter primärt kommer att intressera sig för medelstora och större befolkningscentra och därmed är glesbygden och den språkliga minoriteten mindre intressant, vilket kan innebära att en betydande del av den svenskspråkiga befolkningen riskerar att inte omfattas av någon valfrihet. I större tätorter bor den svenskspråkiga befolkningen utspritt och också här kan därför den svenskspråkiga befolkningen anses bo i "glesbygd".

För den del av befolkningen som är bosatt på glesbygden och för vilka det inte finns intresserade serviceproducenter kan situationen bli problematisk. En av reformens grundläggande målsättningar, en jämlik tillgång till vård som inkluderar valfrihet, kommer knappast att uppnås för en betydande del av den svenskspråkiga befolkningen.

21. 9b. Är det lagstadgade tjänsteutbud för social- och hälsocentraler som det föreskrivs om i 18 § i lagutkastet ändamålsenligt till sitt innehåll och sin omfattning?

Ei vastauksia.

22. Fritt formulerade kommentarer.

Ei vastauksia.

23. 9c. Är det lagstadgade tjänsteutbud för mun- och tandvårdsenheter som det föreskrivs om i 18 § i lagutkastet ändamålsenligt till sitt innehåll och sin omfattning?

Ei vastauksia.

24. Fritt formulerade kommentarer.

Ei vastauksia.

25. 9d. Är bestämmelserna om social- och hälsocentralernas direktvalstjänster i 18 § i lagutkastet tillräckligt klara i fråga om vilka tjänster som hör till direktvalstjänsterna och vilka tjänster som inte är direktvalstjänster och produceras av landskapets affärsverk?

Vastaajien määrä: 1

26. Om inte, på vilket sätt skulle det vara ändamålsenligt att fastställa de grunder på vilka landskapen bestämmer de tjänster på primärnivå och på utvidgad primärnivå som produceras vid social- och hälsocentralerna?

Ei vastauksia.

27. 9e. Är bestämmelserna om mun- och tandvårdens direktvalstjänster i 18 § i lagutkastet tillräckligt klara i fråga om vilka tjänster som hör till direktvalstjänsterna och vilka tjänster som inte är direktvalstjänster och produceras av landskapets affärsverk?

Vastaajien määrä: 1

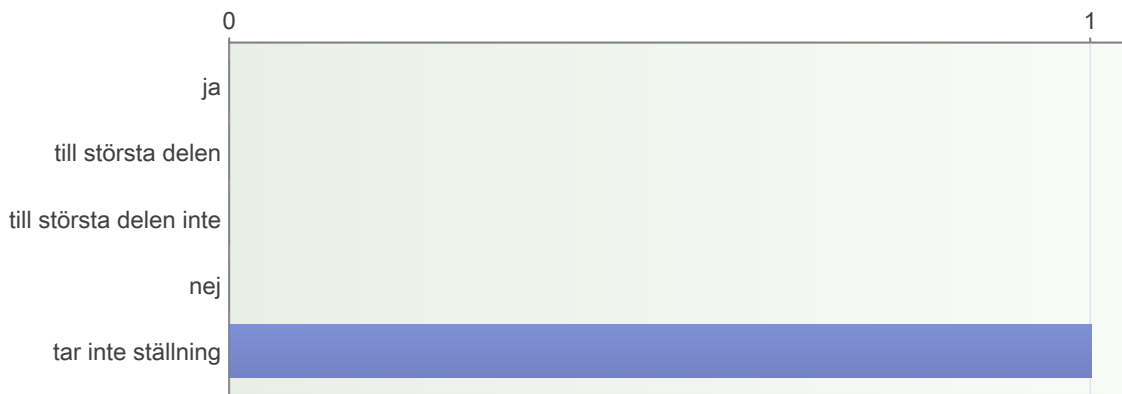

28. Om inte, på vilket sätt skulle det vara ändamålsenligt att fastställa de grunder enligt vilka det närmare bestäms vilka tjänster som produceras vid mun- och tandvårdsenheterna?

Ei vastauksia.

29. 9f. Är bestämmelserna (bl.a. 18 § och 37 §) ändamålsenliga och tillräckliga med tanke på socialvården?

Vastaajien määrä: 1

30. Fritt formulerade kommentarer.

Ei vastauksia.

31. 10. I 4kap. i lagutkastet föreslås bestämmelser om kundens möjligheter att välja ett landskaps affärsverk. 10a. Ger 21 § i lagutkastet kunden ändamålsenliga möjligheter att välja affärsverk?

Vastaajien määrä: 1

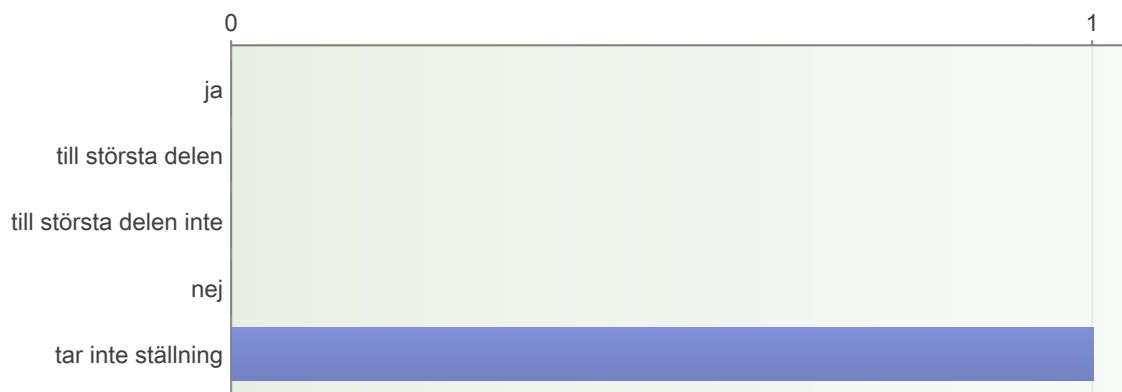

32. Fritt formulerade kommentarer.

Ei vastauksia.

33. 10b. Ger 22 och 23 § i lagutkastet kunden ändamålsenliga möjligheter att välja tjänsteenhet/enheter vid ett affärsverk?

Vastaajien määrä: 1

34. Fritt formulerade kommentarer.

Ei vastauksia.

35. 11. I 5 kap. i lagutkastet föreslås bestämmelser om användning av kundsedel för att öka kundens valfrihet. 11a. Är den kundsedel som det föreskrivs om i 24 § i lagutkastet ändamålsenlig till sitt innehåll och sin omfattning?

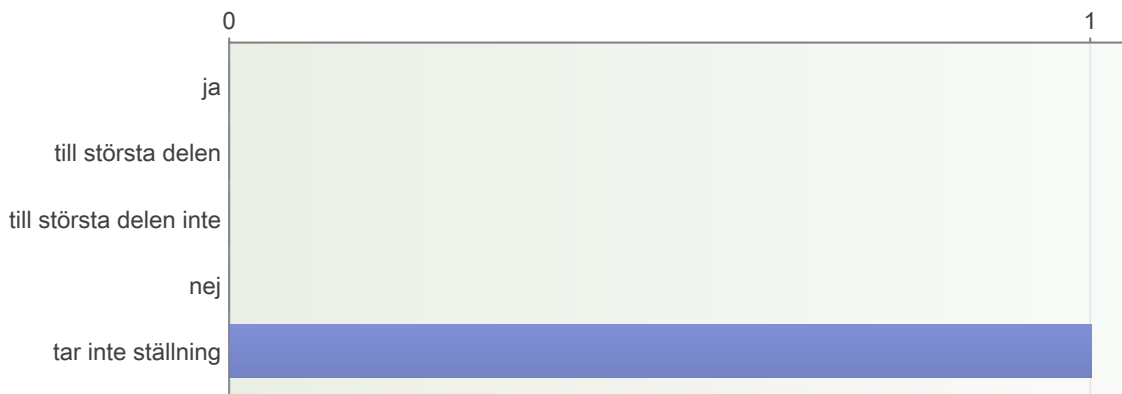
Ei vastauksia.

36. Fritt formulerade kommentarer.

Ei vastauksia.

37. 11b. Har landskapets affärsverk utifrån de begränsningar som det föreskrivs om i 24 § 2 och 3 mom. förutsättningar att trygga tillräckliga tjänster på ett kostnadseffektivt sätt?

Vastaajien määrä: 1

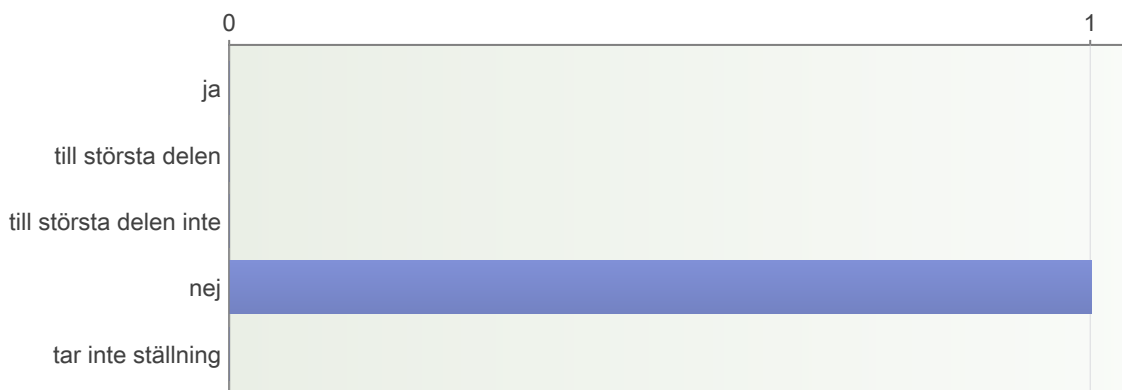
38. Fritt formulerade kommentarer.

Vastaajien määrä: 1

- Folktinget understryker här att det är de tvåspråkiga landskapens skyldighet att ordna service både på finska och svenska. Det innebär att landskapet särskilt bör beakta tillgången till svensk service då man i enlighet med 2 mom. fattar beslut om vilka av de i 1 mom. nämnda tjänsterna som ska erbjudas genom systemet med kundsedel. Därtill bör systemet implementeras gradvis och tillgången till svensk service inklusive tjänsternas valfrihet aktivt övervakas av landskapet.

39. 11c. Är bestämmelserna i 24 § i lagutkastet tillräckliga för att trygga ett riksomfattande och regionalt servicesystem inom den specialiserade sjukvården.

Vastaajien määrä: 1

40. Fritt formulerade kommentarer.

Vastaajien määrä: 1

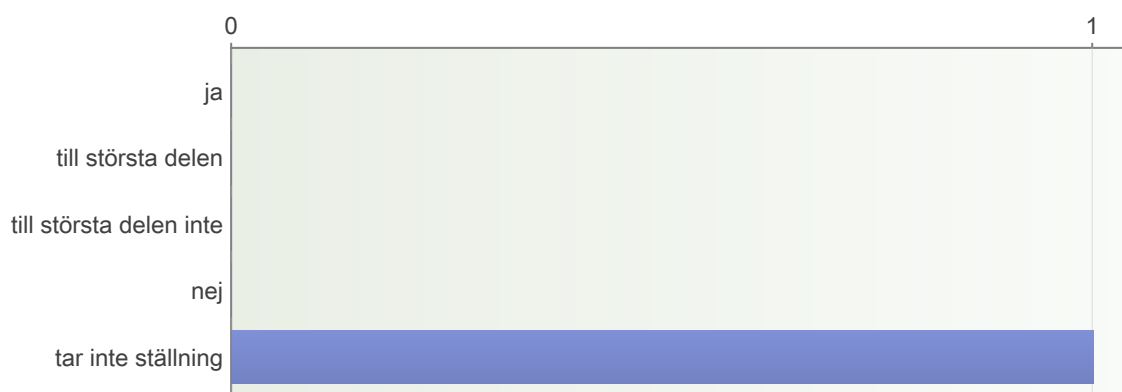
- Bestämmelsen innebär att kundsedeltjänsterna får en verkligt betydande roll då de tjänster som enligt 1 mom. ingår i systemet utgör en betydande del av social- och hälsovården. Implementerad i enlighet med utkastet innebär systemet omvälvande förändringar i vårdstrukturerna. Folktinget har framfört att de svenskspråkiga vårdstrukturerna är sårbara och att produktionen av välfungerande tvåspråkig service är en utmaning som kräver optimering av de tillbudsstående resurserna. Bestämmelsen är därför av central betydelse för den svenskspråkiga social- och hälsovården.

I och med den nu aktuella omstruktureringen av arbetsfördelningen inom den specialiserade sjukvården står många tvåspråkiga sjukhus inför betydande förändringar och för vissa sjukhus leder centraliseringen av bl.a. operationsverksamheten till att verksamhetsförutsättningarna blir osäkra. De starkt tvåspråkiga regionala sjukhusen är likväl av yttersta betydelse med tanke på tillgången till hälso- och sjukvård på svenska.

Ibrukttagandet av kundsedeltjänster i enlighet med bestämmelsens 1 mom. skulle sannolikt minska patientunderlaget vid de regionala tvåspråkiga sjukhusen då vissa patienter skulle välja en kundsedel och således få sin vård hos en annan producent. Detta försvagar på ett allmänt plan verksamhetsförutsättningarna för de regionala tvåspråkiga sjukhusen och särskilt ordnandet av jourtjänster kan bli en utmaning.

41. 11d. Är bestämmelserna om kundsedlar ändamålsenliga med tanke på kundens ställning och rättigheter?

Vastaajien määrä: 1

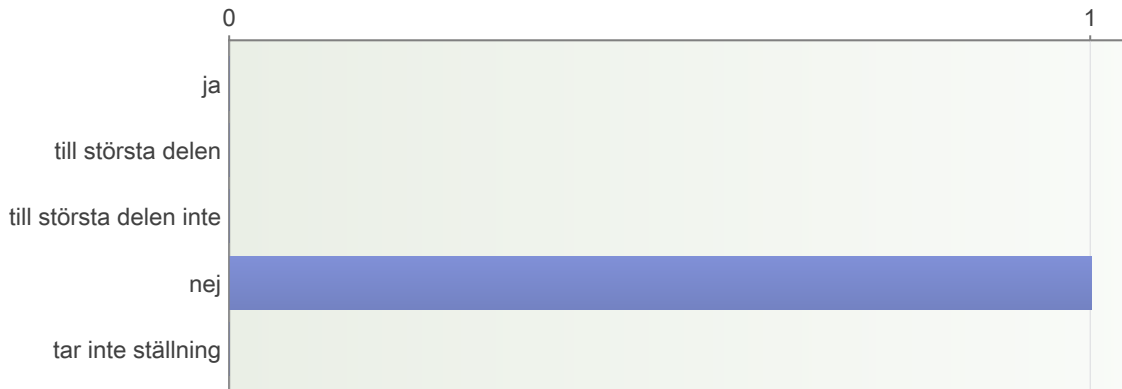

42. Fritt formulerade kommentarer.

Ei vastauksia.

43. 11e. Säkerställer systemet med kundsedlar att landskapet har tillräckliga möjligheter till styrning och inflytande med tanke på fullgörandet av organiseringsansvaret?

Vastaajien määrä: 1

44. Fritt formulerade kommentarer.

Vastaajien määrä: 1

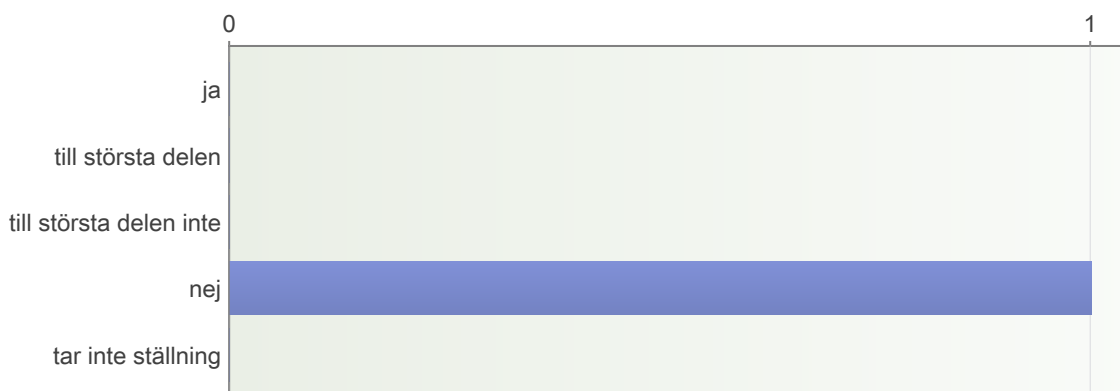
- Bestämmelsen (i kombination med 25 § 3 mom.) innebär att den så kallade "kundsedelmarknaden" starkt delas upp i en privat och en offentlig marknad då kundsedlar inte kan användas inom landskapets affärsverks egen service.

Då den offentligt finansierade social- och hälsovården öppnas upp för en flerproducent-mall är det av avgörande betydelse att serviceproducenterna (offentliga, privata, tredje sektorn) producerar service på en gemensam marknad utan opåkallade hinder. Folktinget anser att den föreslagna bestämmelsen utgör en betydande konkurrensnackdel för den offentliga serviceproduktionen och att den därför kan leda till en försvagad offentlig social- och hälsovård. Med tanke på att enbart den offentliga social- och hälsovården har en lagstadgad skyldighet att trygga samtliga individers vårdbehov, bör de offentliga serviceproducenterna inte ha ett sämre utgångsläge än andra producenter.

Riksdagens grundlagsutskott tog i utlåtande 26/2017 rd ställning till den helhet av lagar som utgjorde vård- och landskapsreformen. Enligt utskottet var det ett krav för vanlig lagstiftningsordning att landskapet själv får producera direktvals- och kundsedeltjänster. Folktinget anser att den nu aktuella begränsningen av landskapets affärsverks möjlighet att ta emot kundsedlar inte är förenlig med grundlagsutskottets utlåtande. Utkastet bör ändras så att kundsedlar kan användas också för landskapets affärsverks service.

45. 12. I 6 kap. i lagutkastet föreslås bestämmelser om användning av personlig budget för att öka kundens valfrihet. Ger bestämmelserna kunden tillräckliga möjligheter att påverka genomförandet av de tjänster som kunden behöver?

Vastaajien määrä: 1

46. Fritt formulerade kommentarer.

Vastaajien määrä: 1

- Den personliga budgeteringens grundtanke är att man ska kunna skräddarsy service för den enskilda kunden för att på bästa möjliga sätt kunna bidra till personens välmående och funktionsförmåga. Folktinget anser att det är problematiskt att bestämmelsen begränsar möjligheten att få tjänster av landskapets affärsverksverk.

I dagens läge produceras funktionshinderservice till betydande del av kommunala eller samkommunala aktörer. Då reformen träder i kraft kommer denna serviceproduktion att övergå till landskapets affärsverk. För klienten är den personliga budgeten ett alternativ som innebär ett betydande eget inflytande i serviceplaneringen och det är troligt att en betydande del av berörda klienter kommer att önska att deras service ordnas genom en personlig budget. För svenskspråkiga personer med utvecklingsstörning finns det på flera orter enbart en serviceproducent, Kårkulla samkommun. På de mindre orterna finns det inte utrymme för flera producenter då marknaden är liten. Till denna del innebär bestämmelsen i praktiken att landskapen är tvungna att bolagisera åtminstone den svenskspråkiga funktionshinderservicen för att kunna möjliggöra svensk service genom en personlig budget.

Folktinget anser att den aktuella begränsningen i 28 § 1 mom på ett omotiverat sätt kringskär berörda personers möjlighet att skräddarsy en fungerande servicehelhet bestående både av privat och offentlig service. Folktinget anser att förslaget bör ändras så att det är möjligt att få landskapets affärsverks service då servicen tillhandahålls genom personlig budget.

Folktinget fäster uppmärksamhet vid 27 § 3 mom. som innehåller begränsningar om vem som kan få personlig budget. För att få personlig budget förutsätts att kunden ska ha ett "kontinuerligt och omfattande" behov av stöd. Folktinget framhåller att detta resulterar i att personer med lindrig kognitiv funktionsnedsättning, exempelvis personer med lindrig utvecklingsstörning, inte kan få sin service ordnad genom en personlig budget. Även om berörda grupp personer inte alltid har ett omfattande behov av stöd, skulle det i allra högsta grad vara ändamålsenligt att också denna grupp personer skulle få möjlighet att planera sin service på det individuella sätt som den personliga budgeten möjliggör.

Enligt 3 mom. bör kunden vidare "antingen själv eller med stöd" kunna planera och skaffa sina tjänster. Folktinget framhåller ordalydelsen betyder att personer med betydande kognitiv funktionsnedsättning, exempelvis personer med svår utvecklingsstörning, inte kan få sin service ordnad genom personlig budget. Trots att dessa personer har begränsad förmåga att själva bestämma om sitt eget behov av hjälp, stöd, vård och omsorg är det i dessa personers intresse att servicen planeras och skräddarsys individuellt just för dem genom en personlig budget.

47. 13. I 7 kap. i lagutkastet föreslås bestämmelser om rådgivning och handledning samt bedömning av servicebehovet för kunden. I 5 § i lagutkastet föreslås dessutom bestämmelser om en kundplan som ska utarbetas för kunden. Tryggar bestämmelserna tillräckligt väl kundens rättigheter och genomförandet av tjänsterna på ett sätt som motsvarar kundens behov?

Vastaajien määrä: 1

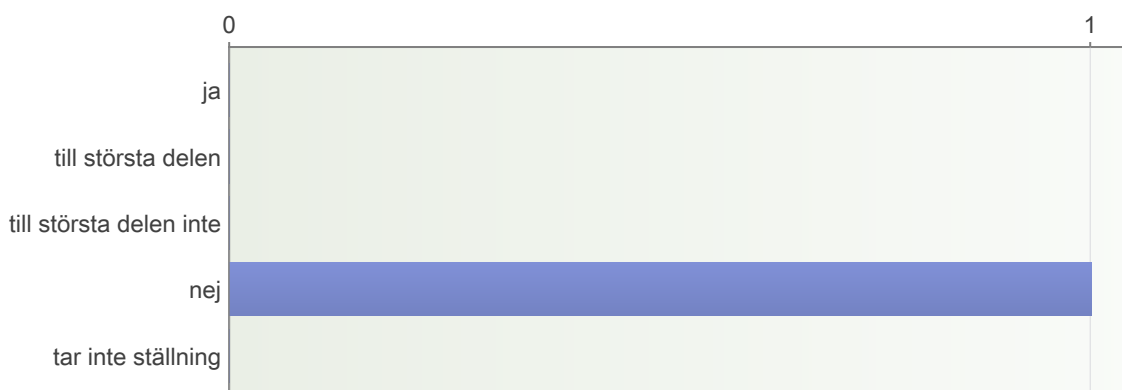

48. Fritt formulerade kommentarer.

Ei vastauksia.

49. 14. I 8 kap. i lagutkastet föreslås bestämmelser om förfaranden för godkännande av och avtal med tjänsteproducenterna. 14a. Är bestämmelserna om förfarandena för godkännande ändamålsenliga med tanke på målen med lagutkastet?

Vastaajien määrä: 1

50. Fritt formulerade kommentarer.

Vastaajien määrä: 1

- Vad gäller de språkliga rättigheterna konstaterar Folktinget att utkastet till denna del är synnerligen svagt då de språkliga rättigheterna inte är tryggade varken vad gäller kundsedeltjänster eller tjänster som ges genom en personlig budget (41 §). I den aktuella bestämmelsen eller i dess motiveringar finns nämligen inte nämnt ett ända konkret verktyg för hur landskapet kunde bidra till att kundsedel- och personlig budget-tjänster finns tillgängliga på svenska. Tvärtom konstaterar man i bestämmelsens motiveringar att landskapet inte kan förutsätta tvåspråkig service eller låta bli att godkänna en serviceproducent på den grunden att den inte producerar service på två språk. Detta underminerar landskapets möjlighet att styra serviceproduktionen så att service och valfrihet kan erbjudas både finska och svenska.

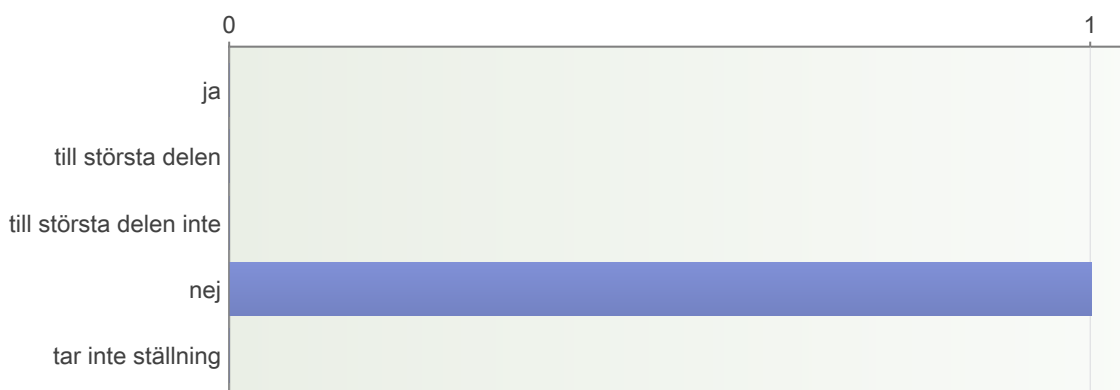
41 § verkar närmast vara kosmetisk till sin natur då landskapen saknar faktiska medel att trygga att kundsedel- och personlig budget-tjänster finns tillgängliga på landskapets båda språk. Folktinget kritiserar också det att frågan inte beaktats i bedömningen av konsekvenserna för de språkliga rättigheterna.

Vad gäller service som ges genom en personlig budget är de språkliga rättigheter på en oacceptabel nivå. I och med att det inte är möjligt att få landskapets affärsverks tjänster genom en personlig budget och då privata producenter av dessa tjänster inte har skyldighet att producera ifrågavarande service på svenska i tvåspråkiga landskap, är tillgången till dessa tjänster på svenska inte tryggad. Enda sättet för landskapet att erbjuda svensk service genom en personlig budget är alltså att bolagisera alla relevanta tjänster. Då har dessa aktörer inte längre en lagstadgad skyldighet att erbjuda servicen på svenska.

I ett tvåspråkigt landskap bör utgångspunkten vara den att all service finns tillgänglig både på finska och svenska. Landskapet bör ha befogenhet att ställa villkor gällande kundsedel- och personlig budget-servicens språk så att valfriheten, de språkliga rättigheterna och faktisk jämlikhet mellan språkgrupperna tryggas.

51. 14b. Säkerställer bestämmelserna om förvaltningsbeslut och ställande av villkor (42 §) tillräckliga möjligheter att fullgöra landskapets organiseringsansvar?

Vastaajien määrä: 1

52. Fritt formulerade kommentarer.

Vastaajien määrä: 1

- I ett tvåspråkigt landskap bör utgångspunkten vara den att all service finns tillgänglig både på finska och svenska. Landskapet bör ha befogenhet att ställa villkor gällande kundsedel- och personlig budget-servicens språk så att valfriheten, de språkliga rättigheterna och faktisk jämlikhet mellan språkgrupperna tryggas.

53. 14c. Är bestämmelserna om avtalsförfarandena ändamålsenliga med tanke på målen med lagutkastet?

Vastaajien määrä: 1

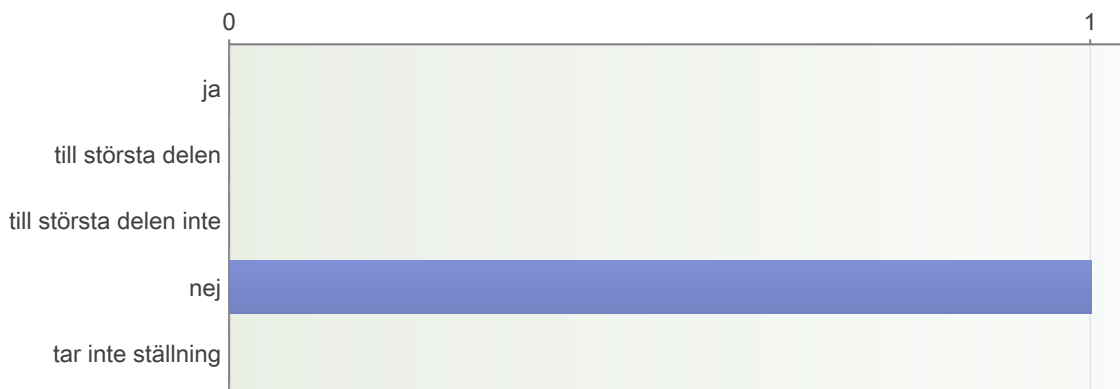

54. Fritt formulerade kommentarer.

Ei vastauksia.

55. 15. I 9 kap. i lagutkastet föreslås bestämmelser om tjänsteproduktionen och tjänsteproducenternas skyldigheter. Är bestämmelserna ändamålsenliga med tanke på målen med lagutkastet?

Vastaajien määrä: 1

56. Fritt formulerade kommentarer.

Vastaajien määrä: 1

- Folktinget har tidigare under valfrihetslagstiftningens beredning påtalat det nödvändiga i att också den svenskspråkiga befolkningen har tillgång till relevant information om vårdproducenternas tjänster. Detta är absolut nödvändigt för att kunden ska kunna fatta ett informerat beslut om val av serviceproducent. Folktinget anser därför att det är nödvändigt att serviceproducenter som har en skyldighet att producera tjänster på båda nationalspråken meddelar om sin maximikapacitet, sin kapacitet att ta emot nya kunder samt om sina faktiska väntetider specifikt för båda språken. Folktinget anser att 54 § bör kompletteras till denna del.

Folktinget fäster vidare uppmärksamhet vid att utbudet av social- och hälsovårdstjänster på minoritetens språk i praktiken ofta kan se annorlunda ut än för majoriteten. Det vore därför viktigt att serviceproducenterna skulle tillhandahålla möjligast detaljerad information om vårdpersonalens expertis och språkkunskaper.

57. 16. I 10 kap. i lagutkastet föreslås bestämmelser om de ersättningar som ska betalas till tjänsteproducenterna. 16a. Beaktas kundernas olika servicebehov och de kostnader som de ger upphov till i tillräcklig grad i andelen fast ersättning till social- och hälsocentralerna och de faktorer som bestämmer den?

Vastaajien määrä: 1

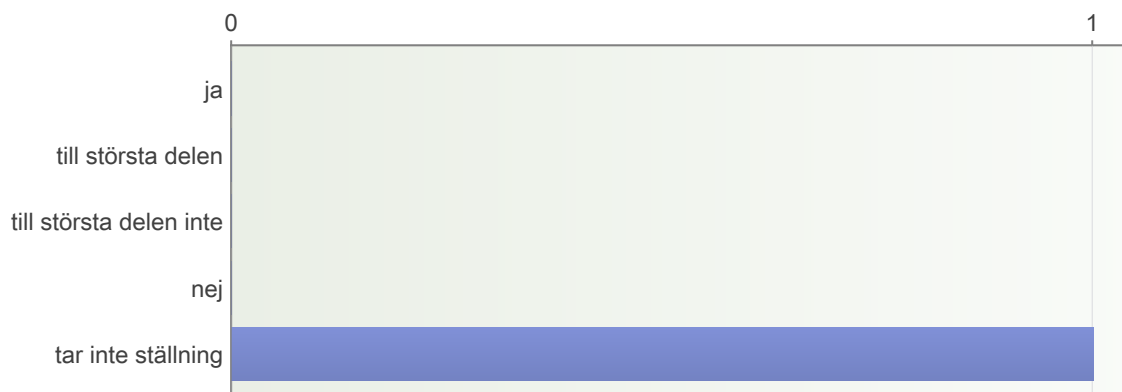

58. Fritt formulerade kommentarer.

Ei vastauksia.

59. 16b. Är bestämmelserna om de övriga ersättningarna ändamålsenliga med tanke på målen med reformen?

Vastaajien määrä: 1

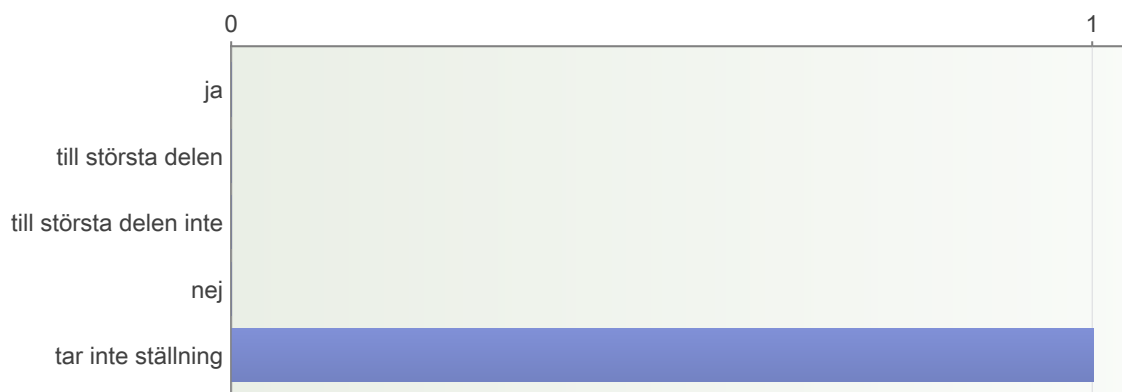

60. Fritt formulerade kommentarer.

Ei vastauksia.

61. 16c. Säkerställer bestämmelserna att de social- och hälsocentraler som drivs av landskapens affärsverk och de privata social- och hälsocentralerna har lika verksamhetsförutsättningar?

Vastaajien määrä: 1

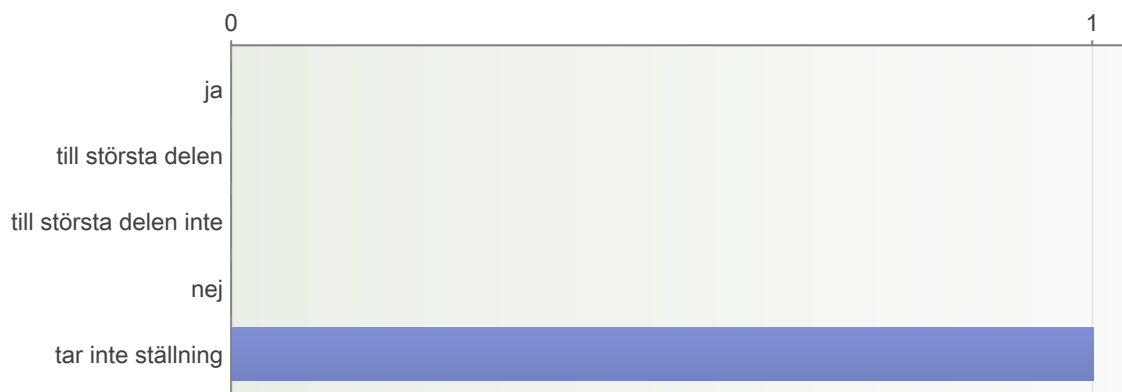

62. Fritt formulerade kommentarer.

Ei vastauksia.

63. 17. I 12 kap. i lagutkastet föreslås bestämmelser om lagens ikraftträdande. 17a. Tryggar övergångsbestämmelserna om kundsedlar i 85 § tillgången till tjänster under övergångsfasen?

Vastaajien määrä: 1

64. Fritt formulerade kommentarer.

Ei vastauksia.

65. 17b. Tryggar övergångsbestämmelserna om social- och hälsocentralerna i 86 och 88 § tillgången till tjänster under övergångsfasen?

Vastaajien määrä: 1

66. Fritt formulerade kommentarer.

Ei vastauksia.

67. 17c. Tryggar övergångsbestämmelserna om mun- och tandvårdsenheterna i 87 och 89 § tillgången till tjänster under övergångsfasen?

Vastaajien määrä: 1

68. Fritt formulerade kommentarer.

Ei vastauksia.

69. 17d. Tryggar lagförslaget verksamhetsförutsättningarna för privata producenter av social- och hälsovårdstjänster?

Vastaajien määrä: 1

70. Fritt formulerade kommentarer.

Ei vastauksia.

71. 17e. Ger lagförslaget små aktörer tillräckliga förutsättningar att vara tjänsteproducenter inom social- och hälsovården?

Vastaajien määrä: 1

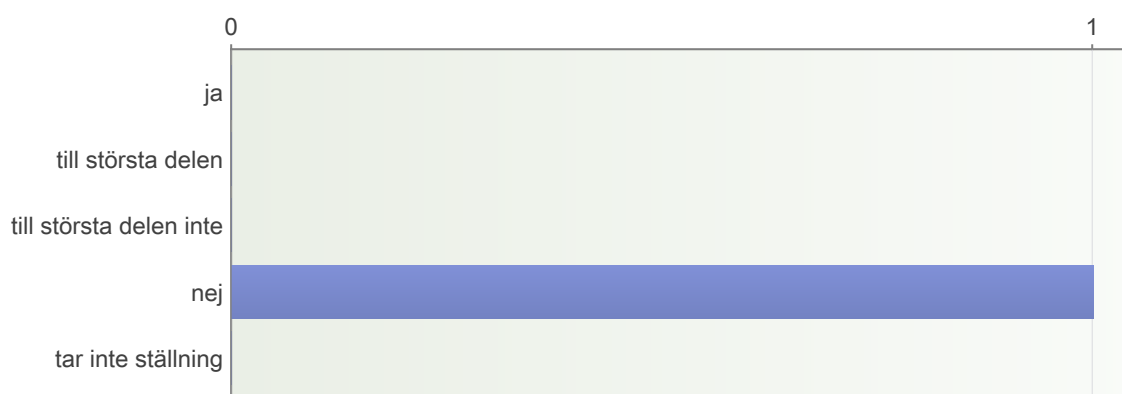

72. Fritt formulerade kommentarer.

Ei vastauksia.

73. 18. Anser ni att bedömningen av reformens konsekvenser är korrekt och tillräcklig?

Vastaajien määrä: 1

74. Fritt formulerade kommentarer.

Vastaajien määrä: 1

- Folktinget konstaterar att det är absolut nödvändigt att man kan skapa sig en realistisk bild av hur de språkliga rättigheterna kan tryggas inom ramen för den aktuella lagstiftningen. Konsekvensbedömningen, särskilt vad gäller bedömningen av tillgodoseendet av de språkliga rättigheterna, är enligt Folktinget inte tillräckligt grundlig. Detta gäller särskilt konsekvenserna av regleringen kring kundsedlar och personlig budget, vilka inte över huvud taget analyserats. Med hänvisning till riksdagens grundlagsutskotts betänkande GrUB 1/2010 rd, påpekar Folktinget att en noggrann bedömning av de språkliga konsekvenserna bör göras före propositionen lämnas till riksdagen. Det är avgörande för att utreda huruvida reformen garanterar språkgruppernas faktiska möjligheter att få tjänster på eget språk.

75. 19. Hur bedömer ni att reformen påverkar er egen organisations eller era medlemsorganisationers ställning?

Ei vastauksia.

76. 20. Övriga fritt formulerade kommentarer om utkastet till regeringsproposition.

Vastaajien määrä: 1

- Kommentarer till 40 § om språket för direktvaltjänster

Språklig indelning:

Social- och hälsovårds- och landskapsreformen flyttar över ansvaret för ordnandet av service från kommuner till landskapet. Reformen innebär att kommunerna helt och hållet fritas från alla typer av uppgifter och ansvar vad gäller social- och hälsovårdstjänster. Kommunen är alltså framledes en irrelevant aktör i fråga om denna service. Därför har man följdriktigt definierat landskap som innehåller tvåspråkiga kommuner eller både enspråkigt finska och svenska kommuner som tvåspråkiga landskap. Tvåspråkiga landskap har skyldighet att ordna service på både svenska och finska.

I den föreslagna 40 § 1 mom. har man ändå valt att låta de språkliga rättigheterna utgå från kommuntillhörighet. Till denna del är bestämmelsen problematisk. De grundrättighets-, författnings- och förvaltningsrättsliga följderna av bestämmelsen bör utredas grundligt. Folktinget hänvisar till regeringens proposition 92/2002 med förslag till ny språklag, sid 8. Enligt nämnda proposition är utgångspunkten den att språkliga rättigheter kan begränsas t.ex. regionalt så länge jämlikhetsprincipen inte kränks. Detta bör beaktas.

Undantagsförfarande:

Undantagsförfarandet i 2 mom. utgör likt stadgandet i bestämmelsens 1 mom. en betydande begränsning av valfriheten för den svenskspråkiga befolkningen och Folktinget anser att bestämmelsen kräver särskild uppmärksamhet och noggrannhet eftersom tillämpningen av bestämmelsen i praktiken starkt styr de svenskspråkiga vårdmarknaderna. Bestämmelsen är allmänt formulerad och innehåller odefinierade termer som kunde tillämpas fritt i landskapen.

Enligt momentet kan undantag beviljas om det finns andra producenter inom samma område. Med tanke på tillgången till service är det självfallet avgörande exakt hur man definierar termen "område". I detta skede finns dock ingen definition att tillgå, varken i lagtexten eller i bestämmelsen motiveringar. Därmed går det heller inte att ta ställning till bestämmelsens följder för serviceproduktionen.

Vidare hänvisar man i momentet till att ett krav för att undantag ska kunna beviljas är att kunden inom området på lika villkor har tillgång till andra producenter så att kunden kan få tjänster på sitt eget språk och utnyttja sin valfrihet. Folktinget anser att det dock behöver finnas godtagbara undantagsgrunder annat än en redan existerande valfrihet för att undantag ska kunna beviljas. Folktinget anser alltså att bestämmelsen också till denna del behöver preciseras så att man i landskapen kan hitta en skälig och jämlik beslutspraxis.

Folktinget ser att det är nödvändigt att vidareutveckla bestämmelserna gällande förfarandet kring undantagsbestämmelsen. Det kommer troligen särskilt i inledningsfasen av reformens ikraftträdande att uppstå situationer där flera vårdproducenter anhåller om undantagstillstånd, men undantag enbart kan beviljas till någon eller några. Det bör i dylika situationer finnas klara regler för hur man går till väga så att den språkliga minoritetens rätt till fritt vårdval inte kringskärs.

Återkallande av undantag:

Bestämmelsens tredje moment ger landskapet möjlighet att återkalla ett undantag om förhållandena inom ett område ändrats så att kunderna inte längre har tillgång till direktvalstjänster på lika villkor på båda nationalspråken. Folktinget understöder momentet och understryker att det särskilt viktigt att landskapet kontinuerligt följer upp vårdsituationen för den språkliga minoriteten inom berörda områden och genast reagerar då tillgång till service och utnyttjande av valfriheten inte längre genomförs.

Slutligen understryker Folktinget att påverkansorganet för minoritetens språk bör ha verkliga möjligheter att påverka landskapets beslutspraxis i frågan. Organen kommer att ha viktig information om de praktiska förhållandena i landskapet och detta bör utnyttjas i beslutsfattandet.

77. 21. Specificerade förslag till ändringar i lagutkastet

Ei vastauksia.